

[Hvidberg.]

af den i det fremmede. De var, når de kom hjem, handikappede i forhold til dem, der valgte den bedre del: at blive hjemme. Der øvedes uret imod dem. Fra alle sider var det også erkendt, at der mange gange øvedes uret for ikke at sige ubarmhertighed mod de ældre præster, som trængte til at blive forflyttet til et andet embede. Dette har bevirket, at de præster, der arbejdede i det fremmede, i nogen grad følte sig utrygge og undertiden, når de kom hjem, fik en forpint tilværelse til tak for det offer, de havde bragt. Jeg kunne nævne adskillige eksempler på dette. Jeg tænker således i øjeblikket på en mand, der havde tilbragt mange år i det fremmede. En højt begavet mand med en videre horisont, end de fleste præster har herhjemme. Det var ikke muligt for ham at få embede i den danske folkekirke. Han blev bestandig forbigået og måtte sidde i en underordnet stilling i en privat institution, der meget ilde passede til ham og hans evner. Nu er han død, men jeg erindrer tydeligt, at de sidste år af hans liv var af den grund både forpinte og fulde af græmmelse. Jeg tænker også på en ældre præst, som sad i et embede, hvor han bestemt ikke passede. Man kunne sige om ham, at hvis han var blevet forflyttet til et andet embede, ville han kunne have fået en ganske anden og friere gerning. Jeg talte engang med denne præst på en tid, da hans sønner havde nået den alder, hvor de skulle til at vælge studium. Han sagde til mig: jeg har ikke kunnet tilråde mine sønner at studere teologi, fordi jeg ikke tror, at de vil kunne bære de skuffelser, som de dér vil blive udsat for, og han hentydede derved til sine egne erfaringer.

Disse eksempler kunne suppleres med mange andre, og i erkendelse af alt dette havde kirkeministeren i dette lovforslag indsat nogle paragraffer, som angav en både rimelig og fornuftig udvej. Om denne form med at besætte et embede hver 10. gang, uden at menighedsrådene blev spurgt, om man ville have denne form eller en anden, kunne der vel diskuteres. Men når der dog blot måtte ske noget, fordi disse præster mange gange virkelig er i nød, og der øves uret mod dem! Men i alt fald, forslaget, således som det var udformet i disse paragraffer, havde fået anbefaling og tilslutning fra mange sider, også fra menighedsrådenes forening. Jeg havde endda den oplevelse at tale med en af landets biskopper om det, og han fortalte mig, at han havde talt med adskillige menighedsråd om sagen, og han erklærede, at disse menighedsråd følte sig aldeles ikke tilside-

sat, men de forstod nødvendigheden deraf, og de fandt det rimeligt, at hver 10. embedsbesættelse i et sogn fandt sted på den måde. Menighedsrådene fik desuden lov til at vælge mellem tre mand.

Men hvad skete så? Der skete dette, at i udvalget skar man disse vigtige paragraffer ud og berøvede derved lovforslaget dets egentlige kerne og indhold og gjorde det så temmeligt interesseløst; endog de socialdemokratiske medlemmer i udvalget forlod deres egen kirkeminister i denne sag. Ja, hvad, en minister lader sig vel ikke gå på af den slags, han fastholder vel sin sag! Det drejer sig om menneskeskæbner, det drejer sig om en retfærdighedshandling, som kunne gennemføres nu, og han gik vel imod sit partis udvalgsmedlemmer og søgte forslaget gennemført sammen med de øvrige partifæller plus konservative rigsdagsmænd plus andre her i tinget, som sikkert ville have fulgt ham! Det drejer sig jo ikke om en partipolitisk sag, overhovedet ikke om en politisk sag. Nej, det gjorde han ikke, han forlod sig selv, og nu er det altså endt således, som det er endt.

Når man nu ser tilbage over denne roman, denne sørgelige roman, denne roman med en trist udgang og overskuer hele sagens forløb og spørger om, hvad der så egentlig var årsagen til dette, så er årsagen ikke vanskelig at angive; årsagen hedder Jørgen Jørgensen. Det ærede medlems magt rækker, når det drejer sig om det, man kalder kirkepolitik, vidt ud over det radikale parti, ja, langt ind i partiet venstre og, som vi skal erfare, også langt ind i det socialdemokratiske parti. Unægtelig meget imod det grundsyn, som i sin tid hævdedes af socialdemokratiets mangeårige ordfører i kirkelige spørgsmål, F. J. Borgbjerg. Jeg konstaterer da, at det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen nu i virkeligheden har indtaget sædet som den øverste magthaver i den danske folkekirke. Men med al mulig personlig sympati for det ærede medlem og med al respekt for hans politiske talent på så mange områder vil jeg dog tillade mig her at hævde, at denne kirkelige magtposition, som det ærede medlem nu har tiltaget sig, svarer ikke til hans kvalifikationer, han har ikke de fornødne kvalifikationer i så henseende. Både han og hans tro følgesvend, det ærede medlem hr. Erik Appel, har efter min opfattelse ikke det fornødne kendskab til dansk kirkeliv i alle dets udformninger, navnlig i storbyen. Jeg mener, at deres kendskab er for begrænset og for specielt til, at de nu kan